

## ENKÄT FÖR ANORDNARNA AV FÖRSKOLEUNDERVISNING, GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING SAMT MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHET

De uppgifter som behövs för att beräkna statsandelsfinansieringen samlas in med stöd av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009).

Enligt 58 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) och 25 § i förordningen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1766/2009) skall uppgifterna som behövs för att beräkna och bestämma statsandelar och finansiering för kommuner och läroanstalter ges inom 10 dagar efter statistikföringsdagen (20.9).

### 1. MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHET ENLIGT LAGEN OM GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING

Med blanketten efterfrågas uppgifterna om morgon- och eftermiddagsverksamhet som omfattas av lagen om grundläggande utbildning (LGU 628/1998, ändrad 1081/2006). Kommunerna anmäler uppgifterna om antalet elever och ledda timmar i morgon- och eftermiddagsverksamheten som kommunerna själva anordnar, understöder eller genomför som köptjänst. Både eleverna i de skolor som kommunen är huvudman för och sådana elever som hör till målgruppen för verksamheten i samkommuners, organisationers, stiftelsers och statens skolor samt i universitetens övningsskolor på kommunens område kan delta i morgon- och eftermiddagsverksamheten.

Elever som deltar i förskoleundervisning omfattas inte av morgon- och eftermiddagsverksamhet, utan eventuella behov av omsorg på morgonen och eftermiddagen i förskoleundervisning ordnas som kompletterande småbarnspedagogisk verksamhet. Kommuner som både inom det finsk- och det svenskspråkiga bildningsväsendet ordnar sådan morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever som föreskrivs i lagen om grundläggande utbildning, ska ange antalet timmar med ledd verksamhet på två olika blanketter. Om kommunen inte ordnar morgon- och eftermiddagsverksamhet i samband med både det svenskspråkiga och finskspråkiga bildningsväsendet, väljs i lagringssystemet för denna blankett *Ingen verksamhet*.

#### Antalet elever i morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning 20.9.2023

I punkt A1 anges antalet elever i skolorna i kommunen som deltar i morgon- och eftermiddagsverksamhet anordnad för elever i årskurserna 1 och 2 samt för elever som enligt utbildningsanordnarens administrativa beslut får särskilt stöd. Antalet uppges enligt situationen 20.9.2023. Kommunen anger antalet elever i den verksamhet som kommunen själv anordnar, genomför som köptjänst eller understöder. Antalet ska också omfatta de elever i samkommuners, organisationers, stiftelsers och statens skolor samt i universitetens övningsskolor i kommunen som deltar i verksamheten. Samma elever uppges bara en gång i morgon- och eftermiddagsverksamheten. I antalet elever och elevgrupper, på basis av vilka man anmäler antalet timmar ledd verksamhet i morgon- och eftermiddagsverksamhet, **får man inte** räkna med elever inom förskoleundervisning, elever med förlängd läroplikt som deltar i förskoleundervisning som 7-åringar eller elever som av något annat skäl inleder den grundläggande utbildningen ett år senare än vad som föreskrivs i lagen.

#### Antalet anordnade dvs. genomförda handledningslektioner i morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning höstterminen 2022

I punkt A2 anges antalet ledda timmar i morgon- och eftermiddagsverksamheten, som genomförts under höstterminen 2022. Timmarna anges separat när det gäller verksamhet som anordnats som egen verksamhet, köptjänst eller understödd verksamhet.



**Med en grupp inom morgon- och eftermiddagsverksamhet** avses en verksamhetsenhet inom skolan eller någon annan lämplig plats. Det kan finnas flera grupper inom verksamhetsstället, men varje grupp har minst en handledare som svarar för gruppens verksamhet. Någon gruppstorlek har inte definierats för morgon- och eftermiddagsverksamheten. Vid beräkningen av handledningslektioner beaktas också indelningen i mindre grupper inom en grupp. Sådana smågrupper ska ha en ansvarig ledare och gruppens storlek kan vara mindre t.ex. på grund av elever med särskilda behov.

**Med handledningslektioner** avses inte elevlektioner. På blanketten anges endast handledningslektioner inom sådan morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever som avses i lagen om grundläggande utbildning. I antalet handledningslektioner inräknas **inte** lektioner inom grundläggande konstundervisning och inte heller lektioner inom skolans klubbverksamhet eller någon annan hobbyverksamhet som genomförs i anslutning till skoldagen, även om de enligt verksamhetsplanen skulle ha ordnats som en del av morgon- och eftermiddagsverksamheten. Samma antal lektioner uppges alltså bara en gång (se Grunderna för morgon- och eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen, UBS 1/011/2011).

I totalantalet **verkställda handledningslektioner** i den morgon- och eftermiddagsverksamhet som avses i lagen om grundläggande utbildning inräknas den lagenliga morgon- och eftermiddagsverksamheten, i genomsnitt minst 3 eller 4 timmar/dag/grupp, **samt** morgon- och eftermiddagsverksamhet som genomförs i mer omfattande form. Sådan verksamhet som genomförts i mindre omfattning än lagen förutsätter uppges inte i antalet lektioner och det beviljas inte statsandel för den.

Man kan räkna ut antalet handledningslektioner genom verksamhetsgrupperna (antalet grupper x antalet timmar som erbjuds gruppen under en arbetsdag totalt (förmiddag + eftermiddag) x antalet arbetsdagar under terminen.

I punkt A2.1: i antalet handledningslektioner inkluderas i medeltal 3 timmar/dag/grupp (= 570 timmar/arbetsår) morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning (LGU 1081/2006).

I punkt A2.2: i antalet handledningslektioner inkluderas i medeltal 4 timmar/dag/grupp (= 760 timmar/arbetsår) morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning (LGU 1081/2006).

I punkt A2.3: i antalet handledningslektioner inkluderas morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning, som genomförts i större omfattning (andel som överstiger 4 timmar).

### **Exempel 2.1:**

*Antag att kommunen ordnar verksamhet för grupp A och verksamheten är 3 timmar på morgonen och 4 timmar på eftermiddagen, dvs. totalt 7 timmar per dag under terminen (= 90 arbetsdagar). Då antecknas handledningslektionerna så att 4 timmar/dag, dvs.  $1*4*90=360$  timmar anges i punkt A2.2 och resten av grupp A:s handledningslektioner (= 7 tim/dag - 4t/dag = 3t/dag) dvs.  $1*3*90 = 270$  anges i punkt A2.3.*

*Om kommunen ordnar verksamhet på samma verksamhetsställe för grupp B och verksamheten är 3 timmar på eftermiddagen, antecknas gruppens ledda timmar  $1*3*90=270$  timmar i punkt A2.1.*



I fråga om den verksamhet som ordnas för enstaka elever i grundläggande utbildning inom småbarnspedagogiken kan man bara uppge antalet handledningslektioner som motsvarar en grupp.

**Exempel 2.2:**

*Om det hos tre familjedagvårdare eller i ett daghem finns enstaka elever inom morgon- och eftermiddagsverksamheten, anmäler man för denna verksamhetsform antalet ledda timmar för en grupp enligt den genomsnittliga dagliga verksamheten.*

**Antalet anordnade dvs. genomförda handledningslektioner i morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning vårterminen 2023**

I punkt A3 anges antalet genomförda handledningslektioner i morgon- och eftermiddagsverksamhet under vårterminen 2023. Antalet timmar anges enligt anvisningarna i punkt 2.

**2. UPPGIFTERNA OM UNDERVISNING SOM FÖRBEREDER FÖR DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN 20.9.2023 HÄMTAS UR INFORMATIONRESURSEN KOSKI; UPPGIFTERNA UPPGES INTE LÄNGRE PÅ EN SEPARAT BLANKETT**

Anordnarna av undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen har fört in uppgifter om närvaro för elever inom undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen i informationsresursen KOSKI. Uppgifterna som behövs vid beräkningen av statsandelar hämtas ur KOSKI efter statistikföringsdagen. På hösten 2023 hämtas uppgifterna om närvaro för elever inom undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen år 2022 ur informationsresursen KOSKI. Med hjälp av uppgifterna som hämtats ur informationsresursen beräknas antalet närvaromånader för elever inom den förberedande undervisningen, som används som grund för statsandelsfinansieringen för undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen år 2024 och för att korrigera den uppskattade förhandsfinansieringen för år 2022. Ur informationsresursen hämtas 20.9 även antalet närvaromånader och elever inom den förberedande undervisningen 1.1– 31.7.2023 för statistikrapporter. Skyldigheten att föra in uppgifter om närvaro omfattar alla kommuner i Fastlandsfinland som ordnar undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen och de registrerade sammanslutningar, samkommuner, stiftelser och statliga läroanstalter som erhållit undervisnings- och kulturministeriets tillstånd att ordna förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen.

Med en närvaromånad inom undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen avses en tidsperiod på 30 kalenderdagar, då barnet eller den unga har varit elev hos undervisningsanordnaren. Följande skollov beaktas inte beräkning av närvaromånaderna: sommarlovet, jullovet eller elevens egna lov från skolarbetet med en längd som överskrider en vecka. För en elev inom undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen betalas statsandelsfinansiering för högst nio (9) fullständiga närvaromånader, även om eleven skulle fortsätta en längre tid i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen.

Förskottsfinansieringen för år 2024 för förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen räknas utifrån den uppskattade mängden prestationer som grundar sig på de faktiska närvaromånaderna under år 2022. Förskottsfinansieringen för 2024 justeras år 2026 i samband med beräkningen av statsandelsfinansieringen så att den motsvarar de faktiska prestationerna.

Som en följd av betydande förändringar kan undervisnings- och kulturministeriet på ansökan av anordnaren ändra den uppskattade mängden prestationer som grundar sig på de faktiska prestationerna för 2022. Utbildningsanordnaren ska söka ändring i den beräknade förskottsfinansieringen för 2024 senast före



utgången av september månad 2023 med en fritt formulerad ansökan som tillställs Utbildningsstyrelsens registratur.

### **Anordnande av undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen**

Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen är avsedd för de elever med invandrabakgrund som är i förskole- och grundskoleåldern för barn och unga, men vars färdigheter inte är tillräckliga för att studera i en undervisningsgrupp inom den grundläggande utbildningen. Elever, såväl nyinflyttade barn och unga som barn och unga med invandrabakgrund födda i Finland, för vilka avläggandet av den grundläggande utbildningen inte ännu har upphört kan delta i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Avläggandet av den grundläggande utbildningen upphör enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998, 26 §) när den grundläggande utbildningens lärokurs har fullgjorts eller senast vid slutet av skolåret det kalenderår då eleven fyller 17 år. Deltagande i undervisningen förutsätter inte uppehållstillstånd.

Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen anordnas i enlighet med grunderna för läroplanen för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen 2015. Ingen nationell timfördelning eller lärokurs har fastställts för den förberedande undervisningen. Egna studieprogram utarbetas för eleverna inom undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen i enlighet med grunderna för läroplanen för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen.

Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen kan anordnas som gruppundervisning eller så kan en elev inom undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen helt eller delvis integreras i undervisningsgrupper inom förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen, om detta anses vara ändamålsenligt med tanke på utvecklingen av elevens språkkunskaper.

Den förberedande undervisningens omfattning motsvarar lärokursen under ett läsår. Undervisningens omfattning är 900 timmar för elever i åldern 6–10 år och minst 1 000 timmar för äldre elever. Eleven kan övergå till förskoleundervisning eller grundläggande utbildning redan före timantalen för den förberedande undervisningen uppnås, om hen bedöms ha tillräckliga förutsättningar för detta. För elever i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen betalas statsandel dock för högst nio (9) fullständiga närvaromånader, även om eleven fortsätter i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen en längre tid.

Om det ordnas förberedande undervisning för elever med invandrabakgrund som förbereder sig för förskoleundervisning är det fråga om undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. För elever med invandrabakgrund som förbereder sig för förskoleundervisningen ska man i KOSKI-tjänsten skapa en studierätt för undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen.

När eleven avslutar undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen och övergår till antingen förskoleundervisning eller grundläggande utbildning, förs "utexaminerad" in som studierätts status i informationsresursen KOSKI. För statusen "utexaminerad" registreras det datum, då eleven faktiskt har avslutat undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen.

Om eleven avslutar undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen av någon annan orsak än för att övergå till förskoleundervisning eller grundläggande utbildning, förs "avgått" in som studierätts status i informationsresursen KOSKI. För statusen "avgått" registreras det datum, då eleven faktiskt har avslutat undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen. "Avgått" används som status för



studierätten, om eleven till exempel övergår till att vara elev hos en annan undervisningsanordnare och där fortsätter som elev i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen.

När elevens studierätt inom undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen upphör, upphör även ackumuleringen av närvaromånader. Eventuella icke fullständiga närvaromånader när studierätten upphör beaktas inte vid beräkningen av statsandelar.

Mer information om införande av uppgifter om närvaro i informationsresursen KOSKI inom undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen och kalkylering av antalet närvaromånader finns på Utbildningsstyrelsens webbplats på adressen <https://www.oph.fi/sv/nyheter/2023/rapporter-over-forhandskalkylering-av-statsandelsfinansiering-undervisning-som> (Rapporter över förhandskalkylering av statsandelsfinansiering för undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen och anvisningar för granskning av rapporterna) och på finska på sidan med anvisningar för tjänsten KOSKI på adressen <https://wiki.eduuni.fi/pages/viewpage.action?pagelid=190613335> (KOSKI-data - vertailuaineistoja ja tiedonhyödyntäjien raportteja).

### 3. KARTLÄGGNING AV KOMMUNENS ANORDNANDE AV FÖRSKOLEUNDERVISNING OCH GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING OCH MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHET 20.9.2023

I lagringssystemet och på samlingslistan syns blanketten för kartläggning av verksamheten endast för sådana statsandelstagare som tidigare har överlåtit anordnandet åt en annan anordnare. Blanketten behöver inte fyllas i om verksamheten (förskoleundervisning, grundläggande utbildning, morgon- och eftermiddagsverksamhet) inte har överlåtit åt en annan anordnare.

Om blanketten inte finns i lagringssystemet eller på samlingslistan och verksamheten ändå till vissa delar har överlåtit åt en annan anordnare ska man ta kontakt med Utbildningsstyrelsens statsandelsteam med e-post till adressen [valtiosuudet@oph.fi](mailto:valtiosuudet@oph.fi).

I punkt K1 anges om Er kommun överlåtit anordnandet av förskoleundervisning inom småbarnspedagogiken helt till en annan kommun eller samkommun (inkl. kommunernas och samkommunernas affärsverk, s.k. samarbetsområde).

I punkt K2 anges om Er kommun överlåtit anordnandet av förskoleundervisning inom utbildningssektorn helt till en annan kommun eller samkommun (inkl. kommunernas och samkommunernas affärsverk, s.k. samarbetsområde).

I punkt K3 anges om Er kommun överlåtit anordnandet av den grundläggande utbildningen helt till en annan kommun eller samkommun (inkl. kommunernas och samkommunernas affärsverk, s.k. samarbetsområde).

I punkt K4 anges om Er kommun överlåtit anordnandet av morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning helt till en annan kommun.